

รายงานสถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร (Situation Report) ประจำเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๑
สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ ประจำกรุงแคนเบอร์รา

๑. มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรระหว่างไทยกับออสเตรเลีย

มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรไทยมายังออสเตรเลีย (ล้านบาท)

รายการ	ม.ค. 61	ก.พ. 61	% เปลี่ยนแปลง ม.ค./ก.พ. 61	ก.พ. 60	% เปลี่ยนแปลง ก.พ. 60/61
1. ปลาทูน่าบรรจุกระป๋อง	590.91	528.87	-11.73	610.07	-15.36
2. ผลิตภัณฑ์ประมงอื่นๆ	323.73	223.80	-44.65	332.39	-48.52
3. ข้าว	160.42	164.65	2.56	123.41	25.05
4. อาหารสัตว์	240.87	150.21	-60.35	144.09	4.07
5. กุ้งแช่เย็น/แช่แข็ง	129.65	88.75	-46.08	30.81	65.28
6. ผลไม้สด	6.05	8.70	30.45	6.10	29.90
7. ยางพาราและผลิตภัณฑ์	0.85	0.67	-26.86	0.00	100.00
8. สินค้าเกษตรอื่นๆ	928.32	972.38	4.53	975.68	-0.34
รวมสินค้าเกษตร	2,380.80	2,138.01	-11.35	2,222.55	-3.95

๒. สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตรที่สำคัญและแนวโน้ม

- สินค้าเกษตรและอาหารกลุ่มที่ออสเตรเลียนำเข้าจากไทยสูงสุดยังเป็นสินค้าประมง โดยนำเข้าปลาทูน่ากระป๋องสูงสุด อย่างไรก็ตาม พบว่าการนำเข้าสินค้าประมงทุกกลุ่มลดลงในเดือน ก.พ. ๖๑ เมื่อเทียบกับเดือนก่อนหน้า ส่วนภาพรวมการนำเข้าโดยรวมลดลงร้อยละ ๑๑.๓๕
- เมื่อเปรียบเทียบการนำเข้าในเดือน ก.พ. ๖๑ เทียบกับ ก.พ. ๖๐ มีมูลค่าลดลงเล็กน้อยร้อยละ ๓.๙๕ โดยส่วนใหญ่เป็นการลดลงของสินค้าประมงยกเว้นกุ้งแช่แข็ง ในขณะที่การนำเข้าข้าวและผลไม้สดเพิ่มขึ้น

๓. ประเด็นปัญหา อุปสรรค และปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรของไทย และแนวทางการแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรของไทย

สินค้าไทยถูกปฏิเสธการนำเข้า

- สินค้าพริกแดง (Red Chilli) ถูกตรวจพบสารกำจัดศัตรูพืชต้องห้ามชนิด Cabaryl เป็นสินค้าที่ส่งออกโดยบริษัทผู้ส่งออกรายหนึ่ง ทั้งนี้ สินค้าจากบริษัทนี้มีสถิติถูกปฏิเสธอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เนื่องมาจากสารกำจัดศัตรูพืชเกินมาตรฐาน
- ตั้งแต่วันที่ ๖ ก.ค. ๖๐ ซึ่งออสเตรเลียประกาศยกเลิกการระงับการนำเข้ากุ้งดิบ จนถึงวันที่ ๙ ก.พ. ๖๑ มีการนำเข้าสินค้ากุ้งดิบมายังออสเตรเลียแล้วจำนวน ๓๐๘ ตู้ (Consignments) โดยนำเข้าจากไทยจำนวน ๖๙ ตู้ มีการตรวจพบตัวอย่างติดเชื้อ WSSV (White Spot Syndrome Virus) แล้วจำนวน ๔ ตู้ ในจำนวนนี้มีสินค้ากุ้งดิบจากไทยจำนวน ๑ ตู้ (ตรวจพบเมื่อวันที่ ๑๕ ก.พ. ๖๑) เป็นสินค้าที่ผลิตโดยบริษัทผู้ผลิตรายหนึ่งของไทย ผู้นำเข้าตัดสินใจส่งสินค้ากลับออกไปจากออสเตรเลียแล้ว

กฎระเบียบการนำเข้า

- สืบเนื่องจากการที่ออสเตรเลียมีการตรวจพบเชื้อจุลินทรีย์ปริมาณสูงเกินมาตรฐานในกุ้งต้มแช่แข็งนำเข้าอย่างต่อเนื่อง (ตรวจพบในกุ้งต้มจากไทย ๑ รุ่น) เนื่องจากผู้ผลิตจงใจใช้ความร้อนไม่เพียงพอ เพื่อต้องการให้กุ้งสุกเพียงเล็กน้อยและสามารถนำมาปรุงอาหารในร้านอาหารแทนกุ้งดิบได้ เนื่องจากกุ้งต้มไม่ต้องตรวจสอบไวรัส WSSV และ YHV (Yellow Head Virus) ก่อนส่งออกและเมื่อนำเข้ามายังออสเตรเลีย ขณะนี้ อยู่ระหว่างรวบรวมข้อคิดเห็นจากผู้นำเข้าออสเตรเลีย โดยมีแนวโน้มอาจกำหนดให้ต้องตรวจสอบไวรัสในกุ้งต้มที่ไม่ใช้ความร้อนสูงตามที่กำหนด ซึ่งเสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสูง
- ตั้งแต่ ๑ มี.ค. ๖๑ เป็นต้นไป กระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลียมีการบังคับใช้เงื่อนไขใหม่ในการนำเข้าไม้ตัดดอกและไม่ใบประดับ โดยสินค้าต้องปราศจากศัตรูพืชมีชีวิตที่ต้องกักกัน และต้องผลิตและส่งออกภายใต้การรับรองของหน่วยงานรับผิดชอบ (กรมวิชาการเกษตร) หรือใช้การรมเมธิลโบรไมด์ก่อนการส่งออก หรือใช้วิธีการยับยั้งการแพร่พันธุ์แมลงรูปแบบอื่นก่อนการส่งออก และเพิ่มข้อความรับรองในเอกสาร Phytosanitary Certificates

ข้อคิดเห็น/แนวทางการแก้ไขปัญหา

- สินค้าเกษตรของไทยประสบปัญหาถูกปฏิเสธบ่อยครั้งเนื่องจากสารกำจัดศัตรูพืชตกค้าง ทั้งชนิดที่ห้ามใช้หรืออนุญาตให้ใช้ได้ แต่มักพบว่าเกินมาตรฐาน จำเป็นต้องดำเนินการมาตรการเข้มงวด โดยเฉพาะกับผู้ที่ถูกปฏิเสธสินค้าบ่อยครั้ง เช่น กำหนดให้ต้องวิเคราะห์สารตกค้างก่อนการส่งออก และรับซื้อหรือรวบรวมสินค้าจากสวนหรือฟาร์มที่ได้มาตรฐาน GAP
- จากการหารือกับสมาคมผู้นำเข้าสินค้าประมงของออสเตรเลียพบว่า สินค้าประมงของไทยยังเป็นที่ต้องการอยู่มากโดยเฉพาะ

กึ่งดิบแช่เยือกแข็ง อย่างไรก็ตาม จำเป็นต้องเข้มงวดเรื่องคุณภาพมาตรฐาน และศักยภาพด้านการวิเคราะห์โรคสัตว์น้ำ

- กรมวิชาการเกษตรแจ้งผู้ผลิตและส่งออกไม้ตัดดอกโดยเฉพาะกล้วยไม้ เกี่ยวกับกฎระเบียบใหม่ด้านการนำเข้าไม้ตัดดอกและไม้ใบประดับ เพื่อป้องกันการปฏิเสธสินค้าเนื่องจากไม่เป็นไปตามกฎระเบียบที่เพิ่งเริ่มบังคับใช้

๔. สถานการณ์ด้านการเกษตรที่สำคัญของประเทศออสเตรเลีย

- รายงานเกี่ยวกับการศึกษาแนวโน้มการบริโภคสินค้าอาหารและเครื่องดื่มของผู้บริโภคออสเตรเลียโดยองค์กร Innova Market Insight สรุปแนวโน้มสินค้าอาหารและเครื่องดื่มในปี ๒๕๖๑ ว่า ผู้บริโภคออสเตรเลียจะใส่ใจในการเลือกอาหารและเครื่องดื่มที่มีคุณค่าทางโภชนาการ ให้ความสำคัญต่อรายละเอียดในฉลาก รวมถึงจรรยาบรรณต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ต้องการเครื่องดื่มและอาหารที่มีปริมาณน้ำตาลต่ำหรือปราศจากน้ำตาลเป็นสิ่งที่ต้องการ ควรเน้นกระบวนการผลิตเป็นธรรมชาติ ปราศจากสารปรุงแต่ง แต่ยังคงรสชาติและคุณค่าทางโภชนาการไว้ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้บริโภคต้องการเมนูอาหารยอดนิยมมาบรรจุไว้ในรูปแบบอาหารพร้อมบริโภค โดยมีคุณภาพและรสชาติความอร่อย ผู้บริโภคต้องการอาหารที่ง่าย สะดวก ที่ยังคงคุณค่าทางโภชนาการ และสามารถตอบสนองต่อวิถีชีวิตที่เร่งรีบ เน้นการสร้างสรรคอาหารและเครื่องดื่มที่ให้คุณค่าทางอาหาร และบำรุงสุขภาพที่ได้จากธรรมชาติ โดยเฉพาะทะเล อาทิ สาหร่ายทะเลและสาหร่าย Spirulina

ข้อคิดเห็น

- ข้อมูลเหล่านี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ทำให้ผู้ประกอบการผลิตอาหารเพื่อส่งออกปรับแนวโน้มนิยมและความต้องการตลาด สามารถผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภคได้ท่ามกลางตลาดที่มีการแข่งขันสูง

๕. การคาดการณ์สถานการณ์การค้าสินค้าเกษตร

- แนวโน้มการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารของออสเตรเลียจากประเทศต่างๆ จะยังทรงตัว การนำเข้าสินค้าประมงโดยรวมไม่น่าเปลี่ยนแปลงมากนัก แม้มีความต้องการนำเข้ากุ้งดิบที่ยังสูง แต่ปริมาณและมูลค่าการนำเข้ายังไม่เพิ่มขึ้นมากนักเนื่องจากมาตรการควบคุมการนำเข้าสำหรับการตรวจโรคจากไวรัส WSSV และ YHV ที่เข้มงวด ผู้นำเข้าและผู้ผลิตยังมีความเสี่ยงการนำเข้าข้าวโดยรวมลดลงเล็กน้อย สาเหตุหนึ่งอาจเป็นเพราะออสเตรเลียสามารถผลิตข้าวเมล็ดยาวได้เอง แม้ราคาจะยังสูงอยู่เมื่อเทียบกับข้าวนำเข้าจากเอเชีย แต่ผู้บริโภคบางกลุ่มยังมีความซาตินิยมและนิยมบริโภคสินค้าที่ผลิตภายในประเทศแม้ราคาจะสูงกว่าสินค้านำเข้า

๖. เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)

- ๘ ก.พ. ๖๑ สปข. แคนเบอร์รา เข้าร่วมประชุม Roundtable Discussion เกี่ยวกับการทบทวนความเสี่ยงด้านความปลอดภัยทางชีวภาพสำหรับการนำเข้ากุ้งและผลิตภัณฑ์หรือ Prawn IRA (Import Risk Analysis) Review ณ กระทรวงเกษตรฯ ออสเตรเลีย ประมาณกลางปี ๒๕๖๒ คาดว่าจะสามารถเสนอร่างเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ข้อคิดเห็น ความเป็นไปได้ที่ออสเตรเลียจะเพิ่มความเข้มงวดสำหรับสินค้ากุ้งนำเข้า เนื่องจากมีรายการโรคกุ้งที่ระบุว่ามีความเสี่ยงและเป็นอันตรายเพิ่มขึ้นอีกหลายรายการ และอาจรวมถึง IHNV (Infectious Hypodermal and Hematopoietic Necrosis Virus) เนื่องจากออสเตรเลียกลับมามีสถานะปลอดโรคนี้อีกครั้ง
- จากการสำรวจตลาดผลไม้เขตร้อนในรัฐนิวเซาท์เวลส์พบว่า ขณะนี้ผลไม้ไทยในท้องตลาดมีเฉพาะมะพร้าวอ่อนและทุเรียนหมอนทองแช่แข็ง (ทั้งผลและเฉพาะเนื้อ) เท่านั้น ทุเรียนหมอนทองผลราคา ๒๒๒ บาท/กก. ทุเรียนหมอนทองแกะเนื้อไร้เมล็ดราคา ๒๕๙ บาท/กก. ในขณะที่ทุเรียนแช่แข็ง Musang King ของมาเลเซียทั้งผลราคา ๖๖๕ บาท/กก และทุเรียน Musang King แกะ (มีเมล็ด) ราคา ๗๔๐ บาท/กก. รสชาติทุเรียนมาเลเซียโดยรวมดีกว่าของไทย เนื่องจากเนื้อคงรูป ค่อนข้างสุก กลิ่นแรง รสชาติหวานมันคล้ายทุเรียนชนิดผสมกันยาว ในขณะที่เนื้อทุเรียนหมอนทองของไทยเมื่อละลายน้ำแข็งแล้วนิ่มและไม่เป็นรูปทรง มังคุด เงาะ ลำไย ลิ้นจี่ ฝรั่ง และน้อยหน่าที่พบในท้องตลาดเป็นผลไม้ที่ปลูกในออสเตรเลียทั้งสิ้น เมื่อทดสอบรสชาติแล้ว รสชาติดีเหมือนกับที่ปลูกในประเทศไทย ยกเว้นฝรั่งซึ่งยังเป็นพันธุ์พื้นเมือง มะม่วงที่พบในท้องตลาดทั้งหมดปลูกในออสเตรเลีย โดยพบทั้งสิ้น ๖ พันธุ์ ได้แก่ Honey Gold (ราคา กก. ละ ๙๘ บาท) R2E2 (กก. ละ ๑๒๓ บาท) Kent (กก. ละ ๑๒๓ บาท) Brooks (กก. ละ ๑๒๓ บาท) โชคอนันต์ (กก. ละ ๑๗๒ บาท) และมะม่วงเปรี้ยว (ไม่มีชื่อพันธุ์) (กก. ละ ๑๔๘ บาท) ส่วนใหญ่ผลใหญ่ เนื้อหนา หวาน เมล็ดลีบ

ข้อคิดเห็น

- กรมประมงและผู้ผลิตควรพิจารณาแจ้งข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการทบทวนการประเมินความเสี่ยงสินค้ากุ้งที่นำเข้ามายังออสเตรเลียที่มีการดำเนินการอยู่ เพื่อไม่ให้ไทยเสียประโยชน์จากกำหนดมาตรการที่เข้มงวดเกินความจำเป็นของออสเตรเลีย
- ควรเร่งรัดการเปิดตลาดมะม่วงฉายรังสีจากไทยมายังออสเตรเลีย เนื่องจากสินค้าเป็นที่ต้องการของผู้นำเข้าหลายรายซึ่งได้แจ้งความประสงค์มายัง สปข. แคนเบอร์รา อีกทั้งช่วงฤดูการผลผลิตของมะม่วงของไทยและออสเตรเลียไม่ตรงกัน โดยที่ขณะนี้รอเวลาให้ไทยอนุมัติการเปิดตลาดปลั้วฉายรังสีจากออสเตรเลียไปยังไทย เมื่อฝ่ายออสเตรเลียจัดส่งข้อมูลที่สำคัญงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) ของไทยต้องการและ อย. พิจารณาอนุมัติแล้ว ก็จะสามารถเปิดตลาดผลไม้ชนิดนี้ระหว่างกันได้ทันที